

ע.ע.

פרוטוקול מס' 16/ה

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים
מיום ג', ט"ז בשבט תשס"ו - 8,2.55 (ביטע 9,00)

חברי הועדה:

נכח הו:

א. אלטמן - היו"ר
ר. כסחוני
ז. טברסקי
י. יזעיהו
ש. כפרית
י. נצני
ד. נצר

מוזמנים:

ד"ר בטעט - מנהל משרד הבריאות

הגב' צ. בלוד ( )
מר יפת ( )
נציגי משרד הסעד ( )
מר גלזר ( )
מר איתמרז ( )
מר לונצר ( )

1. המסקנות בשאלת המחזור ברופאים בכפר ובספר;
2. המסך הדיון בשאלת המוקדים לילדים דפקטיביים ודגללים,

סדר-היום:

המסקנות בשאלון המחזור ברופאים בכפר ובט"ר:

היו"ר א. אלטמן
בענין המסקנות בשאלת המחזור ברופאים
בכפר ובט"ר ישנן שלוש הצעות: אחת
המתקבלת על דעת כולם, חוץ טכמה סעיפים, ושתי הצעות סיעוט הנאות
להוסיף כמה סעיפים להצעה המוסכמת.

(היו"ר קורא את ההצעות: הר"ב)

נעבור לקריאת ההצעות סעיף-סעיף.

ז' טברסקי:
כאשר קוראים את סעיף 2 מתקבל הרושם
שהמחזור ברופאים אינו נובע מכך
שהרופאים אינם נמצאים באותם המקומות שעליהם להימצא, אלא מהפיצול
הארגוני של העזרה הרפואית, ועל כן יש צורך במרכזי בריאות איזוריים
במקום המרפאות הקטנות והמפוזרות. אני חושבת שצריך לקבל בחיוב את
הרעיון של הקמת מרכזי בריאות, אבל לא במקום המרפאות שהן צורך השעה.

ש. כפריה:
אני מציעה להוסיף בתחילת הטעיף את
המלים "אחד הגורמים...", וכן אני
מציעה למחוק את מלים "תחת המרפאות הקטנות והמפוזרות".

ד"ר בטיש:
כפי שאמרת, שיטת המרפאות בעולם
כולו נמצאה כשיטה פסולה, ויש כיום
נטייה להקים במקומן מרכזי בריאות. שיטה זו גם תפתור את בעיית הרופאים,
שאינם נמשכים לעבודה במרפאות, שאין בהן אפשרות לעבודה יעילה. אם תמחקו
את המלים "תחת המרפאות הקטנות והמפוזרות", יתקבל שממליצים על שיטת
מרכזי בריאות נוסף למרפאות, והכוונה היא לעבור משיטת המרפאות לשיטת
מרכזי בריאות.

ב.צ. הראל:
אם הסעיף לא יתקבל כשלימותו, אחזור
להצעת הסקורית.

ז' טברסקי:
אני מסכימה שענין מרכזי הבריאות לא
יזכר בכלל, כי זה ענין לשיטה רפואית
שטרם נבדקה. אפשר לחייב את השיטה ולקבוע אותה כמגמה לעתיד, אבל לא
לתלות בה את הפתרון למחזור ברופאים.

הוחלט להביא את הצעות לניטוח
סעיף א(2).

ז' טברסקי:
אשר לטעיף א(3), אינני מקבלת את
הדעה, כי המחזור ברופאים כלליים
נובע מתוך דרישת הקהל לרופאים מקצועיים. המחזור נובע מכך שרוב
הרופאים רוצים לעסוק במקצוע מסוים, מכיון שזה מחלם יותר ולא
מחייב הליכה לכפר.

המסך הדיון בשאלת המוסדות לילדים דפקטיביים ודכיליים:

היו"ר א. אלסמן:

בישיבה הקודמת שמענו סקירה על המוסדות לילדים מפגרים, חברי הוועדה הציגו שאלות והיום נשמע את התשובות.

3. בלור:

אענה רק על חלק מהשאלות. על השאלות האחרות יענו חברי.

בשאלה השאלה, מהו הגורם לריבוי הסקרים של ילדים דפקטיביים. החשובה היא פשוטה - העליה לארץ עם קום המדינה היתה בלתי סכוננת והביאה לארץ משפחות עם ילדים מפגרים, אינני יודעת אם היו בארצות המזרח מוסדות מסודרים לטיפול בילדים מפגרים, אבל היו כנראה אי-אלו מקלטים וקייסח השערה שהמקלטים האלה חוסלו והילדים הובאו ארצה באופן המוני. אם נחשוב שכל הרכב האוכלוסייה הוא מקרי, יש להבין את ריבוי מספר הילדים המפגרים.

בשאלה השאלה, מהו אחוז הילדים המפגרים בכל העולם. שאלתי במשרד החינוך, בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומוסד סולר מהו אחוז הילדים המפגרים בארץ בכלל ומהו אחוז ההדיוטים והאמפיסיליים. משרד החינוך חושב, כי 20,000 ילדים בארץ זקוקים לטיפול מיוחד, כלומר למסגרת מיוחדת, איננו יודעים אח המספר המדויק של ההדיוטים והאמפיסיליים שישנם בארץ. גם בארצות אחרות אין מספרים מדויקים על כך. בהולנד, למשל, מהווים הילדים המפגרים כ-2,5% מכלל הילדים; בצרפת - 1,5%. הוועידה שהתקיימה באמריקה בנובמבר 1953, אשר דנה על הילדים המפגרים, לא ידעה להצביע על אחוז ההדיוטים והאמפיסיליים. עיר אחת בארצות-הברית באה לידי סיכום סטטיסטי, שההדיוטים והאמפיסיליים מהווים 0,75% מכלל האוכלוסייה. אנו עומדים לערוך מחקר בשטח זה, אשר יתחיל כבר בחודש מרץ, אני מקווה שלקראת שנת הלימודים תראה נוכל להביא מספרים מדויקים על מספר הילדים ההדיוטים והאמפיסיליים בארץ, וגם להביא הצעות לסידורם.

בשאלה השאלה, איזה אחוז מכלל הילדים

המפגרים המחכים למידור מהווים הילדים המפגרים מהמעמד הבינוני, ומהו האחוז הנמצא כבר במוסדות. 50% מהילדים בגבעת שמש הם מהמעמד הבינוני; 10% מהילדים במוסד רוחמה הם מ מעמד הבינוני. 50% מהילדים במוסד רוחמה הם ילדי עולים, 2/3 מהילדים המחכים לסידור במוסד רוחמה הם ילדי עולים. 40% מהילדים המחכים לסידור בגבעת שמש הם ילדי עולים.

בשאלה השאלה, מהו תפקיד הארגון לקידום

הילדים המפגרים. התפקיד הוא לארגן את הורי הילדים המעוניינים לשם הצגת ענייניהם בפני מוסדות ממשלתיים, ציבוריים ופרטיים.

במה מתבטאת בכלל התענינות הציבור

בבעית הילדים הדפקטיביים? כל אחד השומע על איזה מקרה אכזרי מוצא לנחון לפנות לחבר-כנסת, לשר או למשרד הסעד, אבל בדרך-כלל לא יודעת כל פעולה ציבורית מיוחדת.

האם היתה בכלל פנייה מצדנו אל ארגוני

הנשים? היתה פנייה כזאת. פנינו לויצ'ו בבקשה לקבל לבית התינוקת שלה במל-אביב כמה תינוקות ממוחד רוחמה, אך היא סירבה לעשות זאת. פה ושם

י. יזעיהו:

לדעתי, סעיף זה עוסק בעניין מקצועי, ועל-כן אינני מציע להכלילו במסקנותינו.

ט. כפרית:

אני מציעה להוסיף בחעיף שאלה לאוניברסיטה להרבות בהכשרת רופאים כלליים.

ב.צ. הראל:

שאלה כזו הובעה בסעיף אחר של המסקנות.

ט. כפרית:

אם מגמה זו כבר מושגת, אין לדעתי צורך בכל סעיף 3.

ב.צ. הראל:

אני מבין שוועדת השירותים לא היתה בכלל צריכה להיכנס לכל השאלות האלו, אלא היתה צריכה להמליץ על תכנית לזמן קצר ולחייב את הממשלה להקים וועדה מקצועית אשר תחקור את הבעיות והמסיק מסקנות. מאחר שהוועדה הזאת הוסיפה את עצמה כמוסמכת לדון בשאלת הפחזור ברופאים, יש להשאיר גם את סעיף 3.

הוחלט להמשיך את הדיון בישיבה הבאה.

אנו מצליחים להכניס איזה תינוק לבית התינוקות של ויצ"ו, אבל בדרך-כלל אין סיפול שיטתי. אני חייבת לציין, כי לא מצאנו אוזן קשבת, גם במוסדות ויצ"ו וגם במוסדות ההסתדרות, לכל פניותינו להתאים את עצמם לצרכי השעה, ואיננו מתכוונים דוקא לילדים הדיוטים, אלא לילדים מופרעים, מפגרים.

נשאלה השאלה, מהו מספר הילדים הזקוק לסיפול מיידית, קשה לענות על השאלה, כי כל המקרים הם דחופים ואכזריים. הייתי מציעה לערוך תכנית של ארבע שנים לגבי סידור 1000 הילדים הזקוקים לכך: בשנה הנוכחית לסדר 250 ילדים; בשנה הבאה - 350 ילדים; בשנה השלישית - 500 ילדים; בשנה הרביעית - 100 ילדים. את 250 הילדים שיש לסדר השנה, הייתי מציעה לסדר 50 במוסדות יום ו-200 במוסדות סגורים. המחקר שאנו גערוך יכול לא רק מספרים, אלא גם דיאגנוזות, ואז נוכל להביא מספרים מרויכים יותר.

נשאלה השאלה, אם פנינו ל"הדסה", עוד לפני שנה וחצי פנינו לפרופ' הלפרין מ"הדסה" וביקשנו ממנו לקבל את הפיקוח על מוסד רוחמה. הוא אמר, שהיה מקבל את הפיקוח ברצון אילו המוסד היה בירושלים. הצענו לו לדאוג לתחבורה, אך תשובתו היתה שלילית.

נשאלה השאלה, מהי חובת ההורים לגבי הילדים המפגרים, למעשה, איננה קיימת חובת הורים, משרד הסעד מכין עכשיו חוק בעניני המטפחה, אשר בו אפשר יהיה להגדיר את חובות המטפחה ביחס לילדים אלה.

מר גלזר: ברצוני לענות על שתי שאלות, שאני רואה אותן כשאלה אחת: מה עיינו למען הכשרת עובדים מתאימים למוסדות התינוקרים לילדים מפגרים, ולמה לא נפתח עד כה המוסד יבנה, התשובה לשתי השאלות היא אחת - התנאים הכלכליים של העובדים טבעו טאחנו לעזות זאת. לא פתחנו עד כה את מוסד יבנה, מכיון שלא יכולנו למצוא מנהל או מנהלת, למרות כל מאמצינו מעל דפי העתונות, ברדיו וכד', והסיבה לכך היא מפני שלא יכולנו להציע את התנאים המינימליים לעובד בתפקיד כה קשה, הן מבחינה כספית, הן מבחינה סוציאלית והן מבחינת הדגור. איננו יכולים למשוך אנשים להשתתף בקורס להכשרת מדריכים לילדים מפגרים, מכיון שאיננו יכולים להציע יח"כ תנאי עבודה מתאימים. אני רואה את הבעיה הזאת כאחת הבעיות המרכזיות, כל עוד לא נוכל להציע תנאים הוגנים לעובדים, איננו רואים סיכויים לרכז עובדים מתאימים.

מר איתמר: נשאלו שאלות על הסבנה החקציבי של המוסדות לילדים דפקטיביים בקשר לתקציב השוטף ובקשר לתקציב הפיתוח, והרי התשובה:

(1) תקציב שוטף:

בחוק החקציב לשנת 1954/55 הוקצבו למוסדות הנ"ל הסכומים הבאים:

(א) "רוחמה" 195 ילד

175,800 ל"י	חקציב נטו בסך
49,500 "	השתתפות הורים וגורמים חונים
225,300 ל"י	בהחזקת הילדים
	סה"כ

ע.ע.

ב) "גבעת שמש" 60 ילד

29,650 ל"י	הקציב נטו בסך
	השתתפות הורים וגורמים שונים
<u>28,200</u>	בהחזקת הילדים
<u>57,850 ל"י</u>	סה"כ

המחיר להחזקת ילד הוא:
 ג'מוסר "רוחמה" - 96,150 ל"י
 "גבעת-שמש" - 80,660 ל"י

206,193 ל"י	בהצעת התקציב לשנת 1955/56 בקצו:
	למוסד "רוחמה" תקציב נטו בסך
<u>96,540</u>	ל-200 ילד - השתתפות הורים וגורמים
<u>302,733 ל"י</u>	שונים בהחזקת הילדים והפחתות שונות
	סה"כ

37,037 ל"י ל-60 ילד	למוסד "גבעת שמש" תקציב נטו בסך
	השתתפות הורים וגורמים שונים בהחזקת
<u>48,220</u>	הילדים, והפחתות שונות בסך
<u>85,257 ל"י</u>	סה"כ

94,259 ל"י	למוסד לילדים דפקטיביים בירושלים
	תקציב נטו ל-100 ילד בסך
<u>62,640</u>	השתתפות הורים וגורמים שונים בהחזקת
<u>156,899 ל"י</u>	הילדים והפחתות שונות בסך
	סה"כ

69,789 ל"י	למוסד לילדים דיביליים בירושלים
	תקציב נטו בסך
<u>49,740</u>	השתתפות הורים וגורמים שונים בהחזקת
<u>119,529 ל"י</u>	הילדים והפחתות שונות, בסך
	סה"כ

כחיר החזקה ילד לפי הצעת התקציב יהיה:
 ב"רוחמה" - 126,260 ל"י
 ב"גבעת שמש" - 109,355 ל"י
 דפקטיביים ירושלים - 129,339 ל"י
 דיביליים ירושלים - 119,260 ל"י

התקן בשנת 1954/55 הוא:
 "רוחמה" - 65 עובד
 "גבעת שמש" - 16 עובד

בהצעת התקן לשנת 1955/56 הצענו:
 ל"רוחמה" 87 עובד לדפקטיביים ירושלים 49 עובד
 ל"גבעת שמש" 22 לדיביליים ירושלים 30

ע.ע.

2) התחלפות הורים וגורמים זונים:

הסכום שבטעיף זה מכוסה ע"י: הורים 35%, מלב"ן - 10%, והיתר לשכות סעד, המחלקה לטיפול בילד ובגוער, והמחלקה לפיקוח וארגון בלשכות,

הצינוי בטעיף זה בהצעת התקציב 1955/56 לעומת התקציב לשנת 1954/55 הוא שבטעיף הפחחות שבהצעתנו נכללו גם הסכומים של החזרת דמי כלכלה ושירותים מעובדים הכתכללים וגרים בטוסדות, מכום זה מטתכם: "רוחמה" - 15,420 ל"י; "גבעת שמס" - 7,020 ל"י; דפקטיביים ירושלים - 5,640 ל"י; דביליים ירושלים - 5,640 ל"י.

3) תקציב פיתוח:

תקציב פיתוח ניון לפוסדות הנ"ל לפי הפירוט הבא:
"רוחמה" לשנת 1951/52 הוקצבו 123,500 ל"י שהוצאו להרחבת המוסד ע"י הקמה טבנים, הצענו לשנת 1955/56 - 44,500 ל"י למטרת חוספת טבנה לקליטת 35 חניכים נוספים וסידור פינת אצפה.

"גבעת שמס" בשנת 1952/53 הוקצבו - 31,500 ל"י שהוצאו לטיפוץ טבנה המסדר. הצענו לשנת 1955/56 - 121,000 ל"י למטרת חוספת טבנים, כביט גישה, חסמל וטלפון.

למוסד דפקטיביים ירושלים הצענו לשנת 1955/56 סך - 100,000 ל"י, מזה - 75,000 ככספי ההענקה ומתקציב האוטר כבר למטרה זו.

למוסד לדביליים ירושלים הוקצבו בשנת 1953/54 סקון התמורה - 100,000 ל"י, מפיתוח - 50,000 ל"י.

טחיר החזקת ילד לחודש:

ב"רוחמה" בשנת 54/55 - 96,150 ל"י
ב"רוחמה" בשנת 55/56 - 126,260

ב"גבעת שמס" 54/55 - 80,660 ל"י
ב"גבעת שמס" 55/56 - 109,355

מוסד לדפקטיביים ירושלים 55/56 - 127,339 ל"י

מוסד לדביליים ירושלים 55/56 - 119,260

ז' טברסקי: כידוע, הוקצבו סכומים שלא נוצלו, עובדה זו מקטינה את אפשרות התביעה להקצבת סכומים נוספים.

סר לונצר: תקציב הפיתוח אשר רק בסוף חודש יולי

ועבר זמן עד שערבנו את התכניות והתחלנו בבנייה, אנו מקווים שנוכל להשתט בכל התקציב שאוטר וכן שנקבל הקצבה נוספת. תקציב הפיתוח אינו הולך לאיבוד עם סיום שנת התקציב הרגיל, כי אם הוא עובר משנה לשנה. יש ברשותנו סכומים די ניכרים לבניית מוסדות ולציווד ראסון. אנו מקווים לקבל בנינים די גדולים במיסקרי טליד ירושלים כדי להקים מוסד לילדים דפקטיביים, שיהיה טנון לבנין האוניברסיטה. המדובר הוא בשלב ראסון ב-150 ילד, אפשר להרחיב את המוסד ולקלוט עד 600 ילד.

צ. בלוד:

קבלת הבנינים במיסקרי טעונה אישור
מר האוצר, ועל-כן אני מבקש שהוועדה
לכנע את הור להסכים לכך.

ז' סברסקי:

האם הוקצבו בהצעת התקציב סכומים
להחזקת הילדים בטוסד זה?

צ. בלוד:

מטרד הסעד הציעו סכומים להחזקה, אולם
קיצצו ומחקו אותם.

מר יפת:

האוצר טוען שהוא אינו מאיר את ההקצבה
להחזקת הילדים מאחר שהבנינים עוד אינם
מוכנים. מוטב לנצל, ראשית כל, את הקציב הפיתוח ולהקים את הבנינים,
ואז יש תקווה שבמה הבאה נקבל את התקציב הדרוש להחזקה.

ה. בלוד:

נוסף לבנינים במיסקרי, ישנה עוד תכנית:
באפריל או מאי מעבירה ויצ"ו את בית
התינוקות שלה לבית הכרם ומפנה את הבנין הנמצא במרכז העיר. במקרה
שביצוע תכניתנו במיסקי מתעכב, היינו רוצים לקבל באופן זמני את הבנין
שלהם. התינוקות ולהקים בו מוסד לילדים דפסיביים.

ז' סברסקי:

מהו מספר הילדים שאפשר לקלוט במוסדות
הקיימים ומהו התקציב הדרוש לכך?

צ. בלוד:

אי-אפשר כמעט לקלוט ילדים נוספים
במוסדות הקיימים, יש צורך להקים
מוסדות חדשים.

ז' סברסקי:

האם לא חשבתם על איזה סידור זמני,
אולי בצריפים שהסוכנות מפנה?

מר לונצר:

אנחנו בקטר עם הסוכנות. הציעו לנו
מספר צריפים בתימורים שליד נהלל,
אולם מטרד העבודה מעוניין במסעים שבמביכה.

היו"ר א. אלטמן:

האם מלב"ן טוכן להשתתף בהקמת
ובהחזקת מוסדות?

צ. בלוד:

מלב"ן קיבל על עצמו את האחריות בעד
חלק קטן מאוד של הילדים שעלו ארצה אחרי
ה-15 במאי, ויש להתווכח אתו על כל מקרה ומקרה. למלב"ן היה מוסד
בירושלים, שקלט 40 ילדים מפגרים. המוסד הזה נסגר ועומדים לפתוח
במקומו מרכז לשיקום ילדים, אשר יטפל ב-100 ילדים, חלק בצורה יומית
וחלק בפנימיה. מלב"ן איננו מעוניין לטפל בילדים הדיוטיים ואמביסיליים.

מר לונצר:

אין באפשרותנו לקיים את הפעולות על פי
הצעה התקציב שהונחה על שולחן הכנסת,
הן מבחינת תקן העובדים והן מבחינת התקציב בכללו. תקציב הפיתוח נותן
לנו אפשרות להקים בנינים חדשים, אבל אינו נותן לנו אמצעים לקיום
הטיירות.

ע.ע.

האם לא נוארו במסדר הסעד עדפים
מהתקציב של השנה שעברה?

ש. כפרית:

איננו יכולים לענות על כך, זה סמכותו
של מנהל מסדר הסעד.

צ. כלוד:

אני מבקשת להמשיך לנו בהקדם הצעת תקציב
להחזקת 40 ילדים נוספים במוסד רוחמה,
על מנת שנוכל לבוא בדרישות בעת הדיון על התקציב.

ז. סברסקי:

אני מבקש מאת נציגי מסדר הסעד להביא
לנו הצעות מעשיות, על מנת שנוכל

היו"ר א. אלטמן:

להחסיע בעת הדיון על התקציב.

(הישיבה נבעלה בשעה 11.45)